

Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028

Innstilling fra interessepolitisk utvalg:

Styret i Osloregionen IPR slutter seg til «Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028».

Saksfremstilling:

1. Innledning

Nedenfor er en kort innledning om prosess for arbeidet med strategiske føringer 2025-2028, før strategidokumentets oppbygging og innhold beskrives. Videre presenteres høringsuttalelsene og vurderinger av disse. Til slutt fremstilles en skjematisk anbefaling av innspillene.

I henhold til Samarbeidsavtale for Osloregionen IPR skal representantskapet minst en gang pr. fireårsperiode vedta strategiske føringer for arbeidet. Prosessen for arbeidet med strategiske føringer ble forankret og vedtatt i styremøte 7. desember 2023:

2. Utkast til strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028

Foreliggende utkast til strategier er utarbeidet i henhold til vedtatt prosess. I tillegg har forslag til nye strategiske føringer vært til behandling i Interessepolitisk utvalg den 11. april og 12. juni.. Til grunn

ligger også føringer fra samarbeidsavtalen for Osloregionen og gjeldende strategier og dokumenter. På stormøtet den 5. mars 2024 ble betydningen av helhetlig planlegging understreket. I det nye strategidokumentet foreslås det et målhierarki som ivaretar helhet og reduserer sektorisering og «silo-tenkning»:

1. Visjon (uendret, i tråd med Samarbeidsavtalen for Osloregionen IPR)
2. utfordringer – *hvilke utfordringer krever handling?*
3. Mål – *Hva vil vi?*
4. Strategier – *Hvordan kommer vi dit?*
5. Tiltak (*hva skal gjennomføres - ansvar, samarbeidspartnere, finansiering, gjennomføringsdato mm*)
6. KPI – *Hvilke effekter og resultater skal oppnås?*

Det gjøres også oppmerksom på at tiltak og målresultater (KPI) ikke skal behandles i de nye strategiske føringene 2025-2028, men at innspill som er på tiltak/resultatnivå fra planprosessen tas med i utarbeidelsen av årlig handlingsplan.

2.1 Overordnet mål og strategier

Med overordnede mål ønsker vi å kunne gjøre visjonen «*Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region*» litt mer konkret. For å styrke visjonen foreslås det at våre overordnede mål skal være:

- Å bli et lavutslippssamfunn mot 2050
- Å ha en flerkjernet utvikling, basert på lokale fortrinn
- Å ha en attraktiv hovedstadsregion for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft

Det skal foregå på en ekte, berikende og banebrytende måte, som er verdiene i Oslo og Osloregionens internasjonale profileringsstrategi¹.

De overordnede strategiene viser hvordan vi skal jobbe mot de overordnede målene:

- Ved å være i front med løsninger for verdiskaping og utvikling som er ihht. FN's bærekraftsmål
- Ved å utvise multifunksjonell ledelse (metro governance) og handlekraft
- Ved å bygge strategiske allianser og nettverk
- Ved å få gjennomslag for Osloregionens politikk og interesser
- Ved å posisjonere Osloregionen nasjonalt og internasjonalt
- Ved å utvikle Osloregionen gjennom kunnskap, kompetanse og ressurser
- Ved å styrke felles identitet

Disse strategiene skal være førende for innsatsområdene og tverrgående temaer for å ivareta helhet og sammenheng, slik at felles retning styrkes opp mot overordnet mål og visjon.

2.2 Innsatsområdene og satsingene

Innsatsområdene bygger opp under visjonen og de overordnede målene. De er også tilknyttet og strukturert etter de overordnede strategiene. Her operasjonaliseres mål- og strateginivået enda mer

¹ [Oslo Region Brand Management Strategy](#) fra 2015

med delmål og strategiske satsninger. I strategiutkastet foreslår vi følgende innsatsområder, basert på innspill fra strategiprosessen:

- Konkurranseskraft
- By- og regionalutvikling
- Klima, miljø og natur
- Transport og mobilitet

Føringene for hvordan man skal jobbe i de ulike områdene og nå delmålene på hvert innsatsområde ligger i de overordnede strategiene. Eksempelvis på innsatsområdet «Konkurranseskraft» foreslås et delmål om *«å bli ledende innen innovasjon, med god tilgang på kompetent arbeidskraft»*. En av de strategiske satsningene vil være å satse på kunnskapsbasert næring og innovasjon. Samtidig gir også de overordnede strategiene rammer for hvordan denne strategiske satsingen skal foregå. Hvilke bærekraftige (og banebrytende) løsninger bidrar satsingen på kunnskapsbaserte næringer og innovasjon? Hvilke strategiske allianser er viktig å styrke eller utvikle? Hvordan bidrar satsingen til å posisjonere Osloregionen? Således vil de overordnede strategiene hjelpe oss med å ha samme fokus eller stille de samme spørsmålene for hvert innsatsområde.

3. Tverrgående temaer

For ytterligere å styrke en helhetlig retning foreslår vi tverrgående temaer som er basert på innsatsområdene. Det fører til nødvendig samhandling og fokus på tvers, der helhetlige satsinger er spesielt presserende for mål- og resultatoppnåelse. Basert på bl.a. innspill fra de administrative faggruppene foreslås følgende tverrgående satsinger:

- Sirkulærøkonomi
- Grønn næringstransport
- Kraft
- Miljøtilstanden i Oslofjorden, vann og vassdrag
- Internasjonal profilering

4. Høringsinnspill

Utkast til strategiske føringer for Osloregionen 2025-2028, lå ute på høring 29.april-29. mai d.å. Høringsdokumentet ble sendt til medlemmenes kommunale postmottak og kommunedirektører. De administrative faggruppene i Osloregionen fikk også oversendt dokumentet. I tillegg ble strategiene lagt ut på Osloregionens hjemmeside på internett.

Av hensyn til en knapp høringsperiode, fikk 5 kommuner utsatt høringsfrist etter forespørsel. Resterende høringsinnspill som ikke er sendt til sekretariatet før 12. juni blir ikke innarbeidet i saksfremlegget, men lagt ved som vedlegg til styret og representantskapet.

Det var 7 høringsinnspill som ble innarbeidet i saksfremlegget til møtet i Interessepolitisk utvalg den 6. juni (utsatt til 12. juni):

- Mosseregionen IPR
- Drammensregionen IPR
- Søndre Østfold IPR
- Kongsvingerregionen IPR

- Ringsaker kommune
- Råde kommune
- Lørenskog kommune

Høringsinnspill som kom etter utsendelse av saksfremlegg til utvalgsmøtet, men før den 12. juni ble presentert for Interessepolitisk utvalg under møtet:

- Asker kommune
- Nittedal kommune
- Ringeriksregionen IPR

Generelt tilsluttes de nye strategiske føringene og flere understreker betydningen av dagens arbeidsform med bl.a. de administrative faggruppene. Av konkrete innspill til strategiene er som følger:

- Klarspråk – «flerkjernet», bruk mer tilgjengelige begreper
- Få tydeligere fram viktigheten av samarbeid mellom kommuner, forvaltningsnivå, akademia, næringsliv og andre interessenter
- Overordnede strategier, forslag til ny strategi:
 - o «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling»
 - o Egen overordnet strategi som svarer til utfordringen om klimaendringer og naturkrise og overordnede målet om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050
- Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft:
 - o Fokus på:
 - sysselsetting og mobilisering av arbeidskraftreserve
 - kompetanse innen yrkesfag og fagskoler
 - o Ny strategi: «Ved å satse på videreutdanning og omskolering til nye kompetanseområder/yrker for arbeidsstyrken vi har i regionen»
- Innsatsområde 2.3 Transport og mobilitet, fokus på:
 - o økt bruk av vannveier for at mer transport bør skje via innlands vannveier og langs kysten
 - o Behovet for bedre samarbeid for å styrke kollektivtilbud, økt sykkel og gange gjelder i tillegg til mellom forvaltningsnivå, også mellom ulike aktører.
 - o Styrke dialog og samhandling med transportnæringen og bransjeorganisasjoner
- Innsatsområde 2.4 By- og regionutvikling
 - o For å videreutvikle gode og bærekraftige byer og tettsteder i Osloregionen er det viktig å tilrettelegge for erfarings- og kunnskapsdeling, og samarbeid mellom kommunene er avgjørende.
 - o Samskaping med innbyggere, næringsliv, skoleverk og organisasjoner er nødvendig for å lykkes i utviklingen av bærekraftige tettsteder og bo attraktivitet.
- Nytt innsatsområde: Næringsetablering
- Tverrgående tema:
 - o Sirkulærøkonomi:
 - Få fram betydningen av samarbeid mellom ulike aktører, kommuner og forvaltningsnivå.
 - o Nye tema:
 - Kommuneøkonomi

- Folkehelse som et gjennomgående tema i hele strategidokumentet
- Utdanning
 - eget punkt som gir grunnlag/føring om valg av retning av ekspertise for fremtiden: fagutdanninger/lærlinger, hovedsentra for utdanning og FoU. Sikre en mer lik utvikling av studieretninger i videregående skole.

5. Vurdering

Sekretariatet vurderer at prosessen med nye strategiske føringer har bidratt til mobilisering, fremmet eierskap og retning for Osloregionsamarbeidet. Prosessen har sikret god involvering og forankring av strategiarbeidet, både politisk og administrativt. Høringsinnspillene så langt avdekker generelt positive uttalelser om innretningen til de strategiske føringene og forslaget til strategier.

Når det gjelder de konkrete innspillene støtter sekretariatet påpekingen om at man bør ha et klart språk som gjør offentlige dokumenter mer tilgjengelig. Begrepet «flerkjernet utvikling» er basert på Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen – 2016², kap. 3.1:

«En flerkjernet (polysentrisk) utvikling skal bidra til at veksten ikke bare skjer i sentrum av regionen, men også i byer og tettsteder utenfor Oslo. Ved å binde sammen en større region utvides arbeidsmarkedet. Det styrker bosettingen utenfor Oslo, og bedriftene i hele regionen får større tilgang på kompetanse. Ved å gi rom for et mangfold av nærings- og kompetansemiljøer i ulike geografiske områder skal regionen få mange bein å stå på.»

Det foreslås at begrepet «flerkjernet» forklares i en fotnote i strategidokumentet siden sekretariatet i skrivende stund ikke har funnet et annet egnet begrep som er mer «folkelig».

Når det gjelder betydningen av samarbeid og samskaping i Osloregionen, som flere har pekt på, foreslås det at ordet samarbeid flettes inn i de overordnede strategiene, punkt 6: «Ved å utvikle Osloregionen gjennom samarbeid, kunnskap, kompetanse og ressurser». På denne måten ivaretas fokus på samarbeid i samtlige innsatsområder og i de tverrgående temaene. Det tilrådes at en ikke spesifiserer samarbeidsform eller samarbeidspartnere nærmere på et overordnet nivå, slik at det tilpasses de enkelte satsingene.

Av innspill til de overordnede strategiene anbefaler sekretariatet å legge til forslaget: «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling» i dokumentet. Innspillet om å ha en egen overordnet strategi som bedre imøtekommer utfordringen om klimaendringer og naturkrise opp mot det overordnede målet om lavutslippssamfunn innen 2050 anses derimot som ivaretatt. Spesielt fremkommer det tydelig i innsatsområde klima, miljø og natur, men også som et bærende fokus i de andre innsatsområdene.

Under innsatsområde 2.1 Konkurranseskraft er det flere forslag som peker på betydningen av at Osloregionen bør ha strategier om yrkesfag og fagskoler. I foreliggende strategiforslag spesifiseres ikke utdanningsområde eller nivå. Det vurderes dithen at spesifikke innsatser som styrker delmålet om kunnskapsbaserte næringer og innovasjon bør utarbeides i de årlige handlingsplanene. Forslaget om mobilisering av arbeidskraftreserver bør også eventuelt vurderes når handlingsplanene utformes.

² <https://www.osloregionen.no/wp-content/uploads/ATP-Osloregionen-WEBversjon-1.pdf>

Når det gjelder innsatsområde 2.3 Transport og mobilitet støtter sekretariatet å synliggjøre betydningen av økt bruk av vannveier og langs kysten for transport. I forslag som viser til behovet for å samarbeide med flere aktører enn bare mellom forvaltningsnivåene for å styrke kollektivtilbud, økt sykkel og gange foreslås det at samarbeid med andre aktører innarbeides. Forslag til strategien blir slik: «*Ved å samarbeide bedre mellom forvaltningsnivåer og andre aktører for å styrke kollektivtilbud, økt sykkel og gange*». Derimot mener sekretariatet at videre spesifisering for samarbeid i de ulike innsatsområdene og temaene anses som ivaretatt, dersom betydningen av samarbeid blir innarbeidet i de overordnede strategiene slik sekretariatet tilrår. Dermed ses forslag om samarbeid og samskaping i innsatsområdet 2.4 By- og regionutvikling på som ivaretatt. Det samme gjelder innspillet om betydningen om samarbeid til det tverrgående temaet om sirkulærøkonomi.

Forslag til flere og nye innsatsområder og tverrgående tema kan i utgangspunktet være utfordrende i et allerede omfattende og ambisiøst strategidokument. Ambisjonsnivået bør vurderes opp mot sekretariatets kompetanse, kapasitet og ressurser. Innspillet om å ha næringsetablering som et eget innsatsområde anbefales ikke. Sekretariatet ser det som mer hensiktsmessig å prioritere strammere enn å ha flere innsatsområder eller tverrgående tema. Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft omfatter imidlertid næringsetablering. Sekretariatet foreslår derfor at dette innsatsområdet kan endres til å hete Konkurranseskraft og næringsutvikling.

Når det gjelder forslag til et nytt tverrgående tema om kommuneøkonomi anbefaler sekretariatet at man heller jobber med politisk påvirkning overfor nasjonale myndigheter og politikere for å styrke kommunenes rammebetingelser, der det synes hensiktsmessig. Det kan eventuelt vurderes som tiltak i handlingsplan. Det samme gjelder forslaget om folkehelse som et gjennomgående tema. Det synes for omfattende, ut ifra Osloregionens kapasitet, ressurser og kompetanse. Dersom fagtemaet skal bli forsvarlig ivaretatt med foreslått omfang fordrer det oppbygging av ny kompetanse og endring av fagprofil. Sekretariatet tilrår det derfor ikke og heller ikke anbefaler at utdanning blir et eget og nytt tverrgående tema. I tillegg til ovenstående vurderinger av nye tema og områder anses kompetanse som ivaretatt gjennom de ulike innsatsområdene.

6. Anbefaling av innkomne høringsinnspill

Med bakgrunn i ovenstående vurderinger oppsummeres sekretariatets anbefalinger slik:

Innspill	Anbefaling
Klarspråk – «flerkjernet», bruk mer tilgjengelige begreper	Begrepet flerkjernet forklares i en fotnote i strategidokumentet.
Betydning av samarbeid m/m ulike sektorer, kommuner, forvaltningsnivå, næringsliv mm.	Samarbeid innarbeides i overordnet strategi, pkt 6: <i>«Ved å utvikle Osloregionen gjennom samarbeid, kunnskap, kompetanse og ressurser».</i>
Overordnede strategier, forslag til ny strategi: «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling»	Innarbeides som en ny overordnet strategi.
Overordnet strategi som svarer til utfordringen om klimaendringer og naturkrise opp mot det overordnede målet om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050	Anses som ivaretatt.

<p>Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft:</p> <p>Ny strategi: «Ved å satse på videreutdanning og omskolering til nye kompetanseområder/yrker for arbeidsstyrken vi har i regionen»</p> <ul style="list-style-type: none"> - sysselsetting og mobilisering av arbeidskraftreserve - kompetanse innen yrkesfag og fagskoler 	<p>Anbefales ikke.</p> <p>Bør ikke spesifiseres på et strategisk nivå, men kan eventuelt vurderes som satsinger i handlingsplan.</p>
<p>Innsatsområdet 2.3 Transport og mobilitet, fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - økt bruk av vannveier for at mer transport bør skje via innlands vannveier og langs kysten 	<p>Innarbeides i Innsatsområdet 2.3 Transport og mobilitet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Behovet for bedre samarbeid for å styrke kollektivtilbud, økt sykkel og gange gjelder i tillegg til mellom forvaltningsnivå, også mellom ulike aktører. - Styrke dialog og samhandling med transportnæringen og bransjeorganisasjoner 	<p>Strategien omarbeides til: «<i>Ved å samarbeide bedre mellom forvaltningsnivåer og andre aktører for å styrke kollektivtilbud, økt sykkel og gange</i>».</p>
<p>Innsatsområdet 2.4 By- og regionutvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> - For å videreutvikle gode og bærekraftige byer og tettsteder i Osloregionen er det viktig å tilrettelegge for erfarings- og kunnskapsdeling, og samarbeid mellom kommunene er avgjørende. - Samskaping med innbyggere, næringsliv, skoleverk og organisasjoner er nødvendig for å lykkes i utviklingen av bærekraftige tettsteder og bo attraktivitet. 	<p>Anses som ivaretatt.</p>
<p>Nytt innsatsområde: Næringsetablering</p>	<p>Ivaretas ved å endre innsatsområdet 2.1 til «Konkurranseskraft og næringsutvikling».</p>
<p>Tverrgående tema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sirkulærøkonomi: <ul style="list-style-type: none"> o samarbeid mellom ulike aktører, kommuner og forvaltningsnivå. 	<p>Anses ivaretatt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Nytt tema: <ul style="list-style-type: none"> o Kommuneøkonomi 	<p>Anbefales ikke.</p> <p>Bør jobbes med politisk påvirkning overfor nasjonale myndigheter og politikere for å styrke kommunenes rammebetingelser, der det synes hensiktsmessig.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Nytt tema: <ul style="list-style-type: none"> o Folkehelse, som innarbeides i alle innsatsområder 	<p>Anbefales ikke.</p> <p>For omfattende, ut ifra sekretariatets kapasitet, ressurser og kompetanse.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Nytt tema: <ul style="list-style-type: none"> o Utdanning <ul style="list-style-type: none"> • eget punkt som gir grunnlag/føring om valg av retning av ekspertise for fremtiden: fagutdanninger/lærlinger, hovedsentra for utdanning og FoU. Sikre en mer lik utvikling av 	<p>Anbefales ikke. Jmf. ovenstående vurderinger av innspill til nye tema.</p> <p>Betydningen av kompetanse anses ivaretatt.</p>

studieretninger i videregående skole.	
--	--